

Buletin - Afaceri Europene

Senatul României / Serviciul Afaceri Europene

Săptămâna 1-5 iunie 2026

EVENIMENT

Vizita președintelui Consiliului European, Antonio Costa, în statele din regiunea Balcanii de Vest (1-5 iunie 2026) și Summit-ul UE – Balcanii de Vest (5 iunie 2026, Tivat, Republica Muntenegru)

„Angajamentul nostru față de Balcanii de Vest este real, la fel ca și oportunitatea extinderii. Impulsul există. Acum este momentul să acționăm.” - Președintele Antonio Costa

- ✚ **În perioada 1–5 iunie a.c., președintele Costa s-a întâlnit cu lideri din statele partenere din Balcanii de Vest, discutând despre oportunitățile și provocările legate de extindere, integrare graduală, cooperare regională, securitate și stabilitate.**

Sarajevo

Președintele Costa și-a început turneul cu o vizită la Sarajevo, unde s-a întâlnit cu Denis Bećirović, Željka Cvijanović și Željko Komšić, membri ai Președinției Bosniei și Herțegovinei, precum și cu Borjana Krišto, președinta Consiliului de Miniștri. Cu această ocazie, Costa a subliniat că țara se află la câțiva pași de următoarea fază concretă în deschiderea negocierilor de aderare și a îndemnat la accelerarea ritmului reformelor.

Tirana

La Tirana, președintele Costa s-a întâlnit cu președintele Albaniei, Bajram Begaj, și cu prim-ministrul Edi Rama, remarcând progresele rapide și concrete ale Albaniei pe calea aderării la UE. La finalul vizitei, Costa s-a întâlnit și cu studenți ai Colegiului Europei și ai Universității din Tirana, precum și cu Ambasadorii Tineri Europeni.

Skopje

La Skopje, președintele Costa s-a întâlnit cu prim-ministrul Republicii Macedonia de Nord, Hristijan Mickoski, salutând angajamentul țării față de reforme și reafirmând că extinderea reprezintă un obiectiv comun al UE și al Macedoniei de Nord. Ulterior, Costa s-a întâlnit și cu Venko Filipče, președintele Uniunii Social-Democrate.

Pristina

La Pristina, președintele Costa s-a întâlnit cu președintele interimar Albulena Haxhiu, cu prim-ministrul interimar Albin Kurti și cu președinții partidelor politice de opoziție, îndemnând liderii politici să facă din integrarea europeană o prioritate comună, dincolo de diviziunile politice.

Belgrad

La Belgrad, președintele Costa s-a întâlnit cu președintele Serbiei, Aleksandar Vučić, și cu președinta parlamentului, Ana Brnabić, reafirmând angajamentul continuu al UE față de perspectiva europeană a Serbiei și subliniind că extinderea se construiește pe încredere. Ulterior, Costa s-a întâlnit și cu reprezentanți ai organizațiilor societății civile.

- ✚ **Liderii Uniunii Europene și ai Balcanilor de Vest s-au reunit pe 5 iunie a.c., la Tivat, în Republica Muntenegru, în cadrul Summitului cu tema „Prosperitate comună și stabilitate a UE și a Balcanilor de Vest”.**

„Balcanii de Vest sunt parte integrantă a viitorului Uniunii Europene. Aderarea lor rămâne prioritatea noastră și o investiție geopolitică crucială.” - Președintele Antonio Costa

Summit-ul, organizat la șase luni după întâlnirea precedentă de la Bruxelles, a fost prezidat de Președintele Consiliului European și găzduit de președintele Muntenegrului. La reuniune a participat și președinta Comisiei Europene, Ursula Von der Leyen.

Liderii au evaluat progresele înregistrate în procesul de integrare graduală a Balcanilor de Vest în UE și au examinat modalitățile de avansare a acestuia, în special prin intermediul *Planului de creștere economică pentru Balcanii de Vest*.

De asemenea, liderii au discutat despre extindere, ocazie cu care UE și-a reafirmat angajamentul deplin și neechivoc față de perspectiva de aderare a Balcanilor de Vest.

Au fost examinate de asemenea, modalitățile de abordare a provocărilor comune și de consolidare a securității și rezilienței, în contextul unui peisaj geopolitic din ce în ce mai complex.

⇒ **Integrarea graduală și Planul de creștere economică**

UE se angajează să apropie partenerii din Balcanii de Vest de Uniune pe parcursul procesului de extindere.

Integrarea graduală a partenerilor din Balcanii de Vest, desfășurată într-un mod reversibil și bazat pe merit, este în curs în mai multe domenii, aducând beneficii concrete cetățenilor și pregătind terenul pentru aderare.

Lansat în 2023, [Planul de creștere economică](#) 🇪🇺🇬🇧 urmărește să încurajeze o convergență socioeconomică mai rapidă cu UE și integrarea treptată în piața unică europeană prin:

- consolidarea integrării economice a partenerilor din Balcanii de Vest în piața unică a UE;
- avansarea cooperării economice regionale prin intermediul Pieței Regionale Comune;
- stimularea reformelor legate de UE prin acordarea a până la 6 miliarde de euro pentru reforme și investiții.

UE este principalul partener comercial, investitor și donator al regiunii.

În acest context, în ziua de 4 iunie a.c., **Consiliul UE a autorizat deschiderea negocierilor cu cele șase țări din Balcanii de Vest - Albania, Bosnia și Herțegovina, Kosovo, Muntenegru, Macedonia de Nord și Serbia - în vederea extinderii zonei „Roaming ca acasă” (Roam Like at Home).**

Schema „Roaming ca acasă” permite cetățenilor să efectueze apeluri, să trimită mesaje și să utilizeze date mobile în timpul călătoriilor în străinătate fără taxe suplimentare de roaming, în aceleași condiții ca în țara de origine. În prezent, zona acoperă statele membre ale UE, țări Spațiului Economic European - Islanda, Liechtenstein și Norvegia, precum și Republica Moldova și Ucraina.

Etapele următoare

În urma acestei decizii, Comisia Europeană va deschide negocieri privind acorduri sectoriale cu fiecare dintre cele șase state partenere, ancorate în *Acordurile de stabilizare și asociere* existente. Înainte de aderarea efectivă la zonă, fiecare țară va trebui să adopte și să implementeze integral acquis-ul european în materie de roaming, iar Comisia va evalua conformitatea.

Odată obținută o evaluare pozitivă, organismul comun instituit va putea decide deschiderea reciprocă a piețelor de roaming.

Aceasta reprezintă o acțiune concretă de integrare europeană, menită să facă beneficiile apropierii de UE vizibile în viața cotidiană a cetățenilor și a mediului de afaceri din regiune.

[Detalii aici](#) 🇪🇺🇬🇧

⇒ **Extinderea¹**

Președintele Costa a subliniat că aderarea partenerilor din Balcanii de Vest rămâne o prioritate și o investiție geopolitică crucială, iar procesul este și va rămâne unul bazat pe merit și pe reforme credibile.

El i-a îndemnat totodată pe toți partenerii să valorifice impulsul actual și să ia toate măsurile necesare pentru a-și accelera progresul pe calea europeană.

„Discuția de astăzi a evidențiat ambiția noastră comună de a livra rezultate în materie de extindere cât mai curând posibil. De aceea, avem în vedere idei noi pentru a simplifica și accelera procesul - pentru a spori încrederea în Uniunea Europeană și a crește motivația partenerilor din Balcanii de Vest.” — Președintele Costa

⇒ **Consolidarea securității și apărării**

„Alinierea deplină a partenerilor noștri din Balcanii de Vest la Politica Externă și de Securitate Comună a UE rămâne o expresie esențială a unității noastre.” - Președintele Antonio Costa

¹ <https://www.consilium.europa.eu/ro/topics/eu-enlargement/> 🇪🇺

Liderii au discutat despre modalitățile de *aprofundare a cooperării în domeniul politicii externe, securității și apărării*:

- în materie de securitate și apărare, în special prin consolidarea forțelor armate ale Balcanilor de Vest prin intermediul Facilității Europene pentru Pace și prin intensificarea colaborării în cadrul parteneriatelor și dialogurilor în domeniul securității și apărării;
- în consolidarea rezilienței în fața amenințărilor cibernetice și hibride, pentru contracararea manipulării informaționale și a interferențelor externe, inclusiv prin intermediul Agenției UE pentru Securitate Cibernetică (ENISA), al Scutului European pentru Democrație și al Sistemului de alertă rapidă (RAS) împotriva dezinformării.

Context

Summit-ul se înscrie în cadrul implementării Agendei strategice 2024–2029 a Consiliului European². Summit-uri periodice UE – Balcanii de Vest se organizează începând din 2018.

- ✚ **România a fost reprezentată la Summitul Uniunea Europeană – Balcanii de Vest de Nicușor Dan, președintele României.**

Detalii aici

- ✓ <https://www.consilium.europa.eu/en/european-council/president/news/2026/06/05/president-costa-visits-western-balkans-region/> 🇪🇺🇬🇧
- ✓ <https://www.consilium.europa.eu/en/meetings/international-summit/2026/06/05/> 🇪🇺🇬🇧
- ✓ <https://www.presidency.ro/ro/media/declaratii-de-presa/declaratiile-de-presa-sustinite-de-presedintele-romaniei-nicusor-dan-dupa-participarea-la-summitul-uniunea-europeana-balcanii-de-vest> 🇷🇴

DECIZII ȘI ACTE RECENTE ALE UNIUNII EUROPENE

- ✚ **Grupul de lucru al Consiliului UE pentru extindere a convocat o reuniune extraordinară pentru a pregăti proiectele de poziții comune ale UE privind Clusterul 1 al negocierilor („Elemente fundamentale”), pentru Ucraina și Republica Moldova, în vederea adoptării de către ambasadorii UE.** (Bruxelles, 4 iunie a.c.)

Pe 15 iunie, vor avea loc, la Luxemburg, două conferințe interguvernamentale separate pentru Ucraina și pentru Republica Moldova, privind **deschiderea Clusterului 1 („Fundamentals”) al negocierilor de aderare la UE.**

Evenimentele vor fi precedate de lucrări intensive în grupurile de lucru și la nivel de ambasadori. Pozițiile comune de negociere ale UE pentru cele două țări urmează să fie aprobate în cursul acestei săptămâni.

„Elemente fundamentale” poate fi deschis doar după aprobarea poziției comune de către Consiliul UE, care include, printre altele, o listă de repere intermediare pe care țara candidată trebuie să le îndeplinească pentru a avansa spre închiderea Clusterului 1.

Context:

Conform relatării Euronews ([Exclusiv: În culisele acordului care a ridicat vetoul Ungariei asupra aderării Ucrainei la UE](#) 🇪🇺🇬🇧) Ungaria și-a ridicat vetoul menținut timp de doi ani asupra procesului de aderare a Ucrainei la UE, după ce cele două țări au ajuns la un „acord cuprinzător” privind drepturile minorității maghiare.

Deblocarea a survenit pe 4 iunie a.c., în urma unui maraton diplomatic care a inclus consultări la Bruxelles, Budapesta și Kiev, precum și întâlniri ale premierului Péter Magyar cu președinta Comisiei Europene, Ursula von der Leyen, și cu președintele francez Emmanuel Macron.

Acordul, care nu a fost încă făcut public, vizează libera utilizare a simbolurilor naționale maghiare și dreptul la certificate de studii, a declarat Magyar.

În acest sens, cel mai semnificativ pas este instituirea unui statut special pentru școlile minoritare. Administrația școlară va fi condusă în limba maternă, iar părinții vor putea bloca orice extindere a utilizării limbii ucrainene, a explicat el.

² Agenda strategică stabilește prioritățile UE și orientările sale strategice pentru ciclul instituțional 2024-2029, ghidând astfel activitățile instituțiilor UE.

<https://www.consilium.europa.eu/ro/european-council/strategic-agenda-2024-2029/>

În localitățile în care minoritățile reprezintă peste 10% din populație, limba maghiară va fi permisă în administrația publică, devenind practic o limbă oficială. Activitatea politică și campaniile electorale se vor desfășura, de asemenea, și în limbile minorităților.

Esențial este că acordul se referă exclusiv la minorități naționale ale statelor membre ale UE, excluzând astfel minoritatea rusă.

„În doar trei săptămâni, am obținut ceea ce Viktor Orbán și guvernul său nu au reușit să obțină în zece ani”, a declarat Magyar.

Cu toate acestea, după cum relatează Euronews, „oficialii ucraineni, de obicei prompti în a reacționa la vești bune, au răspuns cu o rețineră neobișnuită”. Ministerul de externe al Ucrainei nu a făcut nicio declarație imediată, în ciuda anunțurilor optimiste din partea UE.

Viceprim-ministrul Ucrainei pentru integrarea europeană și euro-atlantică, Taras Kachka a fost primul care a reacționat, deși cu întârziere, mulțumind Președinției cipriote pentru eforturile depuse. El a numit-o cu prudență „un pas către deschiderea primului cluster de negociere”, fără a menționa Ungaria sau înțelegerea cu Budapesta.

Ministrul de externe al Ucrainei, Andrii Sybiha, direct implicat în consultări, a declarat: „Deschidem un nou capitol în relațiile Ucraina – Ungaria construit pe respect reciproc, încredere și viitorul nostru european comun. Ucraina avansează.”

Însă, oficialii ucraineni nu au comentat conținutul acordului și nu au dezvăluit ce măsuri sau ce compromisuri au convenit cu Ungaria.

Surse:

- ✓ <https://www.pravda.com.ua/eng/news/2026/05/29/8036958/>
- ✓ <https://www.pravda.com.ua/eng/news/2026/06/04/8037761/>

- ✚ **Comisia Europeană a adoptat pe 3 iunie a.c., Pachetul de primăvară al Semestrului European 2026, document de orientare a politicilor economice, sociale și fiscale ale statelor membre într-un context marcat de incertitudine geopolitică, presiuni în domeniul energiei și provocări sociale persistente.**

Pachetul stabilește priorități de acțiune pentru statele membre centrate pe: *valorificarea pieței unice și eliminarea barierelor de reglementare, reducerea decalajului în materie de inovare și stimularea cercetării-dezvoltării, accelerarea tranziției energetice curate, consolidarea rezilienței digitale și reducerea dependențelor strategice.*

Totodată, documentul acordă o atenție deosebită dimensiunii sociale: *combaterea sărăciei, accesul la locuințe la prețuri accesibile, calitatea locurilor de muncă și investițiile în educație și formare profesională.*

Mecanismul de redresare și reziliență, politica de coeziune și celelalte instrumente de finanțare ale UE rămân esențiale pentru modul în care aceste orientări se traduc în reforme și investiții concrete.

⇒ **Recomandări specifice adresate statelor membre**

Rapoartele de țară pe 2026³ analizează evoluțiile economice și sociale din fiecare stat membru și evaluează măsura în care acestea au pus în aplicare setul cuprinzător de recomandări specifice fiecărei țări adoptat de Consiliu în 2025.

Pe baza analizei și a principalelor provocări identificate în rapoartele de țară, Comisia propune recomandări specifice pentru 2026, oferind orientări adaptate.

Pentru a consolida competitivitatea UE, Pachetul de primăvară invită statele membre să pună în aplicare politici în următoarele domenii:

- ✓ asigurarea *sustenabilității fiscale* și menținerea *stabilității macroeconomice*; eliminarea *decalajului în materie de inovare* și stimularea *investițiilor în cercetare și dezvoltare*;
- ✓ *înlăturarea barierelor de pe piața unică, reducerea suprareglementării, consolidarea statului de drept și asigurarea unui cadru instituțional eficace*;
- ✓ *simplificarea cadrelor de reglementare și reducerea sarcinilor administrative*, asigurând astfel un mediu de afaceri clar și stabil;
- ✓ *accelerarea tranziției către o energie curată la prețuri accesibile, consolidarea rețelelor și a stocării, sporirea securității energetice și alinierea la obiectivele climatice*;

³ [Country report - Romania](#) 🇵🇸
[Economic forecast for Romania](#) 🇵🇸
[Financial assistance to Romania](#) 🇵🇸
[Fiscal surveillance in Romania](#) 🇵🇸
[Macroeconomic surveillance in Romania](#) 🇵🇸

- ✓ promovarea economisirii prin *sisteme de pensii suplimentare* și îmbunătățirea accesului la finanțare pentru inovare;
- ✓ furnizarea de *servicii publice simple și digitale* și promovarea *transformării digitale*;
- ✓ promovarea *locurilor de muncă de calitate*, transformarea piețelor forței de muncă în unele mai echitabile și investirea în capitalul uman, corelând *educația, formarea și competențele necesare pe piața muncii*;
- ✓ combaterea sărăciei, *îmbunătățirea protecției sociale și a accesului la servicii de sănătate și la servicii de îngrijire pe termen lung* la prețuri accesibile;
- ✓ consolidarea coeziunii teritoriale economice și sociale; și reducerea *disparităților dintre regiuni*;
- ✓ *asigurarea accesibilității financiare a locuințelor*.

⇒ **Supravegherea bugetară în cadrul Pactului de stabilitate și de creștere**

În primăvara anului 2026, Comisia a evaluat respectarea de către statele membre a cadrului bugetar al UE. Evaluarea acoperă atât anul 2025, cât și anul 2026 și se axează pe creșterea cheltuielilor nete, ținând seama, după caz, de flexibilitatea prevăzută de clauza derogatorie națională pentru apărare⁴.

În ceea ce privește [statele membre care fac obiectul procedurii aplicabile deficitelor excesive \(PDE\)](#) 🇺🇰🇬🇧, Comisia a recomandat Consiliului să abroge procedura aplicabilă deficitelor excesive pentru **Malta**.

Pentru **Austria, Belgia, Finlanda, Franța, Ungaria, Italia, Polonia, România și Slovacia**, Comisia a considerat că s-au luat măsuri eficiente în vederea corectării deficitului excesiv. Prin urmare, în acest stadiu nu este necesar să se ia măsuri suplimentare în cadrul PDE.

Comisia a pregătit un raport în temeiul articolului 126 alineatul (3) din Tratatul privind funcționarea UE (TFUE) pentru a evalua respectarea criteriului deficitului prevăzut în tratat de către **Bulgaria, Germania, Estonia, Letonia și Slovenia**.

Conform evaluării, deschiderea unei proceduri aplicabile deficitelor excesive este justificată în acest stadiu în cazul **Bulgariei**.

În ceea ce privește statele membre care nu fac în prezent obiectul unei PDE, Comisia a evaluat progresele înregistrate în legătură cu punerea în aplicare a planurilor bugetar-structurale naționale pe termen mediu.

În cazul statelor membre care beneficiază de o perioadă de ajustare bugetară de șapte ani, în loc de patru, în contextul planurilor lor pe termen mediu (**Belgia, Germania, Spania, Franța, Italia, Austria, România și Finlanda**), Comisia a evaluat, de asemenea, punerea în aplicare a *etapelor esențiale ale angajamentelor de reforme și investiții care au stat la baza prelungirii termenului*, ținând seama de informațiile furnizate în [Rapoartele anuale privind progresele înregistrate](#) 🇺🇰🇬🇧.

În general, Comisia consideră că toate statele membre și-au **îndeplinit în mod satisfăcător angajamentele**.

În viitor, statele membre care iau măsuri pentru a **consolida securitatea energetică a Europei** și pentru a **accelera tranziția de la combustibili fosili** pot solicita o **flexibilitate bugetară limitată** în temeiul actualei clauze derogatorii naționale pentru cheltuielile pentru apărare.

La cererea statului membru respectiv, domeniul de aplicare al clauzei poate fi extins pentru a include măsuri, luate începând din februarie 2026, care reduc dependența de combustibili fosili importați și, prin urmare, sporesc securitatea și reziliența Europei.

În cadrul plafonului existent (1,5 % din PIB) pentru cheltuielile suplimentare pentru apărare în temeiul clauzei derogatorii naționale, se vor aplica, în mod specific pentru măsurile de reziliență energetică, un plafon anual specific pentru perioada 2026-2028 (0,3 % din PIB) și un plafon cumulativ (0,6 % din PIB) pentru aceeași perioadă.

Este important de menționat faptul că această abordare asigură că toate *garanțiile de sustenabilitate fiscală rămân integral în vigoare*.

⁴ **Clauza derogatorie națională pentru cheltuielile de apărare** : UE permite statelor membre să utilizeze clauza derogatorie națională, care le oferă acestora o flexibilitate bugetară suplimentară de a crește cheltuielile pentru apărare ca răspuns la amenințările tot mai mari la adresa securității. [Detalii aici](#)

⇒ **Evaluarea dezechilibrelor macroeconomice**

Potrivit evaluării Comisiei, se înregistrează dezechilibre macroeconomice în cele șapte state membre selectate pentru a face obiectul unor [bilanțuri aprofundate](#) 🇬🇧🇬🇩 în [Raportul privind mecanismul de alertă pentru 2026](#) 🇬🇧🇬🇩.

În ultimul an, vulnerabilitățile au evoluat diferit de la un stat membru la altul și s-au redus în mai multe cazuri, în timp ce incertitudinea a crescut recent.

Potrivit evaluării, **Grecia, Țările de Jos și Suedia** nu se mai confruntă cu dezechilibre, deoarece vulnerabilitățile lor macroeconomice s-au redus.

Italia, Ungaria și Slovacia continuă să se confrunte cu dezechilibre, deoarece vulnerabilitățile lor rămân semnificative.

România continuă să se confrunte cu dezechilibre excesive, deoarece vulnerabilitățile sale rămân grave.

⇒ **Rapoartele privind supravegherea post-program**

[Rapoartele privind supravegherea post-program](#) 🇬🇧🇬🇩 evaluează situația economică, fiscală și financiară a statelor membre care au beneficiat de programe de asistență financiară, axându-se pe capacitatea lor de rambursare.

Aceste evaluări pentru **Irlanda, Grecia, Cipru și Portugalia** concluzionează că toate cele patru state membre își mențin capacitatea de a-și rambursa datoria.

Întrucât **Spania** a rambursat în 2025 peste 75 % din asistența financiară primită în cadrul programului, aceasta este prima rundă de rapoarte privind supravegherea post-program care nu mai include acest stat membru.

⇒ **Orientările privind ocuparea forței de muncă și provocările legate de convergența socială**

Comisia propune orientări actualizate, care stabilesc priorități comune pentru politicile naționale în domeniul social și al ocupării forței de muncă, pentru a le face mai echitabile și mai incluzive. Acestea includ noi elemente axate pe *îmbunătățirea calității locurilor de muncă* în conformitate cu [Foaia de parcurs privind locurile de muncă de calitate](#) 🇬🇧, precum și pe investițiile în capitalul uman, prin *consolidarea competențelor și a educației* pentru competitivitate și autonomie strategică.

Orientările privind ocuparea forței de muncă sprijină, de asemenea, lupta UE împotriva sărăciei și a excluziunii sociale, prin faptul că acordă prioritate locurilor de muncă de calitate, care reprezintă o cale dovedită către stabilitatea financiară a persoanelor, în conformitate cu [Strategia UE pentru combaterea sărăciei](#) 🇬🇧, precum și accesului la locuințe sociale cu prețuri accesibile, punând astfel în aplicare [Planul european privind locuințele la prețuri accesibile](#) 🇬🇧🇬🇩.

Pentru a modela aceste priorități, Comisia a analizat provocările sociale și în materie de competențe și de ocupare a forței de muncă din fiecare stat membru prin intermediul [cadrelor de convergență socială](#) 🇬🇧🇬🇩, care este integrat în cadrul revizuit de guvernare economică.

Constatările sunt prezentate în [Raportul comun privind ocuparea forței de muncă din 2026](#) 🇬🇧🇬🇩, cu o analiză mai aprofundată în aprilie 2026 pentru Bulgaria, Grecia, Spania, Italia, Letonia, Lituania, Luxemburg, România și Finlanda.

Etapele următoare

Eurogrupul și Consiliul Uniunii Europene vor discuta documentele prezentate în [Pachetul de primăvară al Semestrului European 2026](#) 🇬🇧🇬🇩.

Comisia se va angaja într-un dialog constructiv cu Parlamentul European în ceea ce privește conținutul acestui pachet, precum și fiecare etapă ulterioară din ciclul Semestrului european.

[Detalii aici](#) 🇬🇧

✚ **Consiliul Justiție și Afaceri Interne (Afaceri Interne), 4 iunie 2026 - Principalele rezultate**

Migrație

Miniștrii afacerilor interne au făcut bilanțul implementării *Pactului privind azilul și migrația* care va intra în vigoare din data de 12 iunie a.c., în baza unei informări din partea Comisiei.

De asemenea, au analizat progresele înregistrate în lansarea noului sistem Eurodac⁵, care va deveni operațional la aceeași dată.

⁵ Prezentare sintetică a [Regulamentului \(UE\) nr. 603/2013 privind Eurodac, baza de date dactiloscopice a UE pentru compararea amprentelor digitale ale solicitanților de azil](#) 🇬🇧

Pactul va crește eficiența sistemului european comun de azil, cu proceduri mai rapide și norme mai clare privind atât împărțirea responsabilităților, cât și solidaritatea între statele membre. Pe termen lung, acesta va consolida capacitatea UE de a monitoriza și gestiona frontierele sale externe și va asigura proceduri de migrație și azil mai eficiente, contribuind, de asemenea, la reducerea presiunii migrației.

Miniștrii au făcut un schimb de opinii privind dimensiunea externă a migrației, cu accent deosebit pe cooperarea insuficientă a Somaliei în ceea ce privește readmisia propriilor cetățeni. Numărul cetățenilor somalezi sosiți ilegal în UE s-a dublat între 2024 și 2025, multe dintre aceste călătorii fiind facilitate de rețele de trafic de persoane.

În acest context, miniștrii au oferit orientări privind măsurile restrictive în domeniul vizelor propuse de Comisie. De asemenea, au discutat modalitățile prin care UE ar putea să-și consolideze răspunsul față de rețelele de migrație ilegală, atât în Somalia, cât și în țările de tranzit.

Miniștrii au fost informați și cu privire la presiunea migratoare de pe ruta Canalului Mânecii și a Mării Nordului. Deși sosirile neregulate în UE au scăzut în general în 2026 față de 2025, numărul ridicat al trecerilor ilegale de frontieră de-a lungul Canalului rămâne îngrijorător. Discuțiile miniștrilor ar trebui să contribuie la finalizarea de către Comisie a unui plan de acțiune pentru ruta Canalului.

Schengen

Miniștrii afacerilor interne au discutat situația generală a spațiului Schengen în urma prezentării Raportului Comisiei privind starea spațiului Schengen pentru 2026, care evaluează implementarea acquis-ului Schengen în cursul anului trecut.

În acest context, miniștrii au analizat și au aprobat acțiunile prioritare pentru ciclul Schengen 2026-2027. Noul ciclu va continua să se axeze pe: *accelerarea digitalizării procedurilor și sistemelor și consolidarea pregătirii sistemelor informatice la scară largă; consolidarea rezilienței frontierelor externe și a eficacității returnărilor; sporirea securității interne, urmărind totodată libera circulație într-un spațiu fără controale la frontierele interne.*

În cadrul discuțiilor, unele state membre au luat notă de avizele Comisiei privind proporționalitatea controalelor prelungite la frontierele interne de către mai multe state membre. Miniștrii au analizat, de asemenea, progresele înregistrate în ceea ce privește interoperabilitatea sistemelor informatice la scară largă ale UE pentru justiție și afaceri interne, inclusiv **EES** (Sistemul de intrare/ieșire) și **ETIAS** (Sistemul european de informații și de autorizare privind călătoriile).

Miniștrii au subliniat necesitatea de a menține eforturile pentru a evita întârzierile în implementarea foii de parcurs privind interoperabilitatea.

Consiliul a adoptat concluzii privind consolidarea guvernancei Schengen la nivel național și european.

Implementarea strategiei UE în domeniul drogurilor

Consiliul UE a aprobat un cadru de implementare a Strategiei europene în domeniul drogurilor, însoțit de un plan de acțiune împotriva traficului de droguri pentru perioada 2026–2030, ca răspuns la amenințările tot mai grave pe care consumul și traficul de droguri le reprezintă pentru sănătatea publică, securitate și funcționarea democrațiilor europene.

Strategia europeană în domeniul drogurilor

Implementarea strategiei reunește actori politici, instituționali și operaționali din domenii precum sănătate, justiție, educație și aplicarea legii, vizând rezultate concrete la nivel local, național, european și internațional. Aceasta se articulează în jurul a trei componente: *consolidarea acțiunilor împotriva traficului de droguri - inclusiv prin prioritățile EMPACT⁶ -, utilizarea deplină a mecanismelor și instrumentelor europene existente și lansarea unor proiecte inovatoare de cooperare voluntară între statele membre și agențiile UE.*

Planul de acțiune împotriva traficului de droguri 2026–2030

Documentul pune accent pe urmărirea fluxurilor financiare generate de traficul de droguri, pe consolidarea dimensiunii maritime - prin Alianța Europeană a Porturilor și extinderea operațiunilor Centrului de Analiză și Operațiuni Maritime (MAOC-N) -, precum și pe aprofundarea parteneriatelor public-private cu operatorii poștali și de coletărie.

⁶ Platforma multidisciplinară europeană împotriva amenințărilor infracționale /European Multidisciplinary Platform Against Criminal Threats (EMPACT)

O atenție deosebită este acordată *cooperării cu companiile de tehnologie* pentru prevenirea recrutării online, în special a minorilor, și îmbunătățirii schimbului de informații între autoritățile de aplicare a legii, vamale și judiciare.

Acest cadru de implementare a strategiei UE în domeniul drogurilor aprobat abordează toate cele cinci priorități cheie ale strategiei:

- consolidarea pregătirii UE și a statelor membre pentru a anticipa și a răspunde amenințărilor la adresa sănătății și securității legate de droguri;
- protejarea sănătății publice prin măsuri de prevenire și tratament bazate pe dovezi științifice;
- consolidarea securității și protejarea societății prin combaterea producției și traficului de droguri și a criminalității organizate;
- reducerea efectelor nocive ale drogurilor pentru a proteja indivizii și societatea
- construirea unor parteneriate solide, în special cu țări și regiuni terțe, pentru a aborda situația drogurilor.

Context

Consiliul Justiție și Afaceri Interne a aprobat la 5 martie a.c. concluziile privind cadrul strategic al UE în domeniul drogurilor și a avizat favorabil Strategia UE în domeniul drogurilor propusă de Comisie la 4 decembrie 2025.

Etapele următoare

Consiliul European urmează să discute pentru prima dată problematica drogurilor la reuniunea sa din 18–19 iunie a.c..

Progresele în implementarea strategiei vor fi monitorizate continuu, iar un raport de evaluare este prevăzut pentru sfârșitul anului 2032.

[Detalii aici](#) 🖱️

Persoanele strămutate din Ucraina

Miniștrii au abordat viitorul statut juridic al persoanelor strămutate din Ucraina și au oferit orientări înaintea propunerii preconizate a Comisiei privind prelungirea protecției temporare.

Discuțiile au vizat menținerea sau restrângerea domeniului de aplicare al viitoarei prelungiri, inclusiv limitări pentru bărbații de vârstă militară cărora nu li se permite să părăsească Ucraina. Protecția temporară actuală este valabilă până la 4 martie 2027.

Probleme de securitate

În cadrul unei sesiuni restrânse, miniștrii au discutat impactul contextului geopolitic actual asupra UE, cu accent pe consecințele situației generale din Orientul Mijlociu și ale conflictului din Iran.

Miniștrii au făcut, de asemenea, bilanțul situației generale de securitate; au analizat realizările din cadrul ciclului anterior EMPACT 2022-2025 (), precum și tendințele transversale în materie de securitate.

Miniștrii au discutat de asemenea, aspectele de securitate internă care ar trebui reflectate în viitoarea strategie europeană de securitate, dintre care: *integrarea sistematică a considerentelor de securitate în legislația, politicile și programele UE; cooperarea structurată între actorii din domeniul securității, inclusiv îmbunătățirea schimbului securizat de informații; consolidarea dimensiunii externe de securitate în lupta împotriva terorismului și a criminalității organizate; combaterea amenințărilor hibride și protecția infrastructurii critice.*

[Detalii aici](#) 🖱️

- ✓ [Council conclusions on the enhancement of EMPACT and on EU crime priorities for the next EMPACT cycle 2026-2029 - Council conclusions \(13 June 2025\)](#) 🇬🇧
- ✓ Unul dintre rapoartele de referință ale Europol, [Evaluarea amenințărilor reprezentate de criminalitatea gravă și organizată în UE \(EU-SOCTA\)](#) 🇬🇧, informează comunitatea europeană de aplicare a legii și factorii de decizie cu privire la evoluțiile din domeniul criminalității grave și organizate și la amenințările pe care aceasta le reprezintă pentru UE.

Alte probleme

- Finlanda a informat cu privire la eforturile *Coaliției europene pentru pregătire civilă și reziliență*, lansată de Olanda în 2025;
- Croația a informat cu privire la rezultatele reuniunii MED9 a miniștrilor de interne, care a avut loc în perioada 18-19 mai în Croația. Discuțiile s-au axat pe provocările migratoare cu care se confruntă statele membre din prima linie și regiunea mediteraneană în ansamblu;
- Irlanda a prezentat programul de lucru al președinției Consiliului UE.

[Detalii aici](#) 🖱️

✚ Consiliul Justiție și Afaceri Interne (Justiție), 5 iunie 2026 - Principalele rezultate Programul „Justiție” 2028–2034⁷

Consiliul a convenit asupra unei **poziții de negociere parțiale** privind noul Program „Justiție”, inclus în viitorul buget general al Uniunii Europene.

Programul urmărește:

- sprijinirea cooperării judiciare în materie civilă și penală;
- susținerea formării profesionale a personalului judiciar⁸;
- promovarea independenței și imparțialității sistemului judiciar;
- asigurarea accesului egal la justiție pentru cetățeni și întreprinderi, pe baza statului de drept, a recunoașterii reciproce și a încrederii reciproce între statele membre.

Poziția este considerată „parțială” deoarece nu include aspectele financiare și cele orizontale, care sunt discutate separat în cadrul negocierilor privind viitorul Cadru Financiar Multianual 2028–2034.

Acordul reprezintă un pas important către un spațiu european al justiției mai eficient, mai accesibil și mai digitalizat.

Noul Program «Justiție» va sprijini cooperarea transfrontalieră, va îmbunătăți accesul la justiție și va consolida independența sistemelor judiciare din întreaga UE.

[Detalii aici](#)

Recunoasterea filiației (parenthood)

Miniștrii au desfășurat o dezbateră de orientare politică privind propunerea de regulament referitoare la *recunoașterea filiației* și au oferit indicații pentru continuarea negocierilor.

Propunerea urmărește să garanteze că o relație de filiație stabilită într-un stat membru este recunoscută în întreaga Uniune Europeană, oferind securitate juridică în situațiile transfrontaliere.

Obiectivul este protejarea tuturor copiilor, indiferent de modul în care au fost concepuți sau s-au născut și de tipul de familie din care fac parte.

Chestiuni de drept civil

Parchetul European (EPPO)

Președinția Consiliului și procurorul-șef european, Laura Kövesi, au prezentat miniștrilor situația actuală a activității EPPO.

Deoarece mandatele procurorilor europeni din mai multe state membre expiră la 28 iulie 2026, s-a subliniat necesitatea accelerării procesului de reînnoire parțială a Colegiului EPPO.

În contextul în care actualul procuror european din Germania, Andrés Ritter, va prelua funcția de procuror-șef european începând cu 1 noiembrie 2026, Germania trebuie să desemneze un nou procuror european.

De asemenea, miniștrii au discutat despre revizuirea regulamentului privind accesul EPPO și al OLAF la informațiile privind TVA la nivelul UE. Adoptarea acestui act în lunile următoare este considerată un pas important pentru consolidarea eficienței combaterii fraudelor.

În plus, Ungaria a anunțat notificarea oficială a Comisiei și a Consiliului privind intenția sa de a adera la EPPO. Odată cu aderarea Ungariei, toate statele membre ale UE vor participa la cooperarea consolidată în cadrul EPPO, cu excepția Irlandei și Danemarcei, care beneficiază de clauze de neparticipare (opt-out).

Războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei – combaterea impunității

Miniștrii au fost informați de Comisia Europeană și de Eurojust cu privire la cele mai recente evoluții în materie de tragere la răspundere pentru crimele comise în Ucraina.

La 15 mai 2026, Comisia Europeană, în numele UE, a aderat la *Acordul Parțial Extins privind Tribunalul Special pentru Crima de Agresiune împotriva Ucrainei*.

Acordul stabilește cadrul instituțional, financiar și administrativ al viitorului Tribunal Special.

Comisia a ratificat, de asemenea, Convenția de instituire a *Comisiei Internaționale pentru Cereri de Despăgubire pentru Ucraina*.

Infrațiuni motivate de ură și discursul instigator la ură

Miniștrii au discutat posibile inițiative europene în domeniul dreptului penal pentru reglementarea discursului instigator la ură și a infracțiunilor motivate de ură.

⁷ [2025/0255\(COD\)](#) Proposal for a REGULATION OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL establishing the Justice programme for the period 2028-2034 and repealing Regulation (EU) 2021/693

⁸ O noutate față de programul actual o reprezintă extinderea sferei de aplicare a formării profesionale incluzând, pe lângă magistrați și avocați, notari, executori judecătorești, mediatori, interpreți de tribunal și alți profesioniști asociați sistemului judiciar.

Au fost analizate două opțiuni:

1. extinderea listei actuale a infracțiunilor la nivelul UE pentru a include discursul instigator la ură și infracțiunile motivate de ură, atât în mediul online, cât și offline;
2. utilizarea temeiurilor juridice existente pentru combaterea fenomenului, în special în mediul online.

Alte subiecte

⇒ **Tabloul de bord al justiției în UE – 2026**

Comisia Europeană a prezentat **EU Justice Scoreboard 2026**, instrument care oferă date comparative privind diferiți indicatori referitori la sistemele judiciare naționale ale statelor membre.

⇒ **Cooperarea internațională a Eurojust**

Comisia a informat miniștrii cu privire la acordurile de cooperare internațională dintre Eurojust și state terțe. În ultimii cinci ani au fost încheiate acorduri cu: Liban; Armenia; Bosnia și Herțegovina; și Algeria; în baza unui mandat care acoperă 13 țări.

[Detalii aici](#) 🖱️

✚ **Comisia Europeană a prezentat pe 3 iunie a.c., **Pachetul european privind suveranitatea tehnologică**, un set amplu de măsuri legislative și strategice prin care Uniunea urmărește să își reducă dependența față de furnizorii externi în domenii tehnologice considerate strategice: semiconductori, inteligență artificială, cloud computing și software cu sursă deschisă.**

Pachetul include două propuneri legislative – **Actul privind cipurile 2.0 și Actul privind dezvoltarea cloud computingului și a IA** –, precum și **Strategia privind sursele deschise** și o **foaie de parcurs strategică pentru digitalizare și IA în domeniul energiei**.

[Actul privind cipurile 2.0](#) 🖱️

Pornind de la Regulamentul privind cipurile adoptat în 2023, noua propunere legislativă urmărește consolidarea capacității europene în domeniul semiconductoarelor de vârf, esențiali pentru aplicațiile de inteligență artificială. Se estimează că, până în 2030, componentele legate de IA vor reprezenta peste 70% din piața mondială a semiconductoarelor - un context care face ca atât mai urgentă reducerea dependenței față de producătorii din țări terțe.

Actul prevede accelerarea procedurilor de autorizare, introducerea unei etichete de excelență pentru regiunile europene producătoare de cipuri și o abordare ecosistemică menită să apropie producătorii de clienții lor din sectoare precum centrele de date și gigafabricile de IA.

[Actul privind dezvoltarea cloud computingului și a IA](#) 🖱️

Această propunere legislativă, parte a *Planului de acțiune „Continentul IA”*⁹, își propune să **tripleze capacitatea centrelor de date din Europa** în următorii cinci până la șapte ani.

Actul va raționaliza condițiile de instalare a infrastructurilor de date la nivelul UE, va introduce un cadru unic de evaluare a suveranității în domeniul cloud și al IA și va sprijini adoptarea coordonată a inteligenței artificiale în toate statele membre, inclusiv prin rețele de centre de expertiză și accelerare. Totodată, ambițiile tehnologice vor fi echilibrate cu angajamentele asumate în materie de climă.

Strategia privind sursele deschise

Europa dispune de peste trei milioane de contribuitori în ecosistemul software cu sursă deschisă - o forță pe care noua strategie intenționează să o valorifice sistematic.

Documentul vizează extinderea alternativelor cu sursă deschisă în domenii prioritare precum cloud, IA, securitate cibernetică și semiconductori, sprijinirea întreprinderilor nou-înființate din acest sector și promovarea adoptării soluțiilor europene în administrațiile publice prin orientări privind achizițiile și standarde de interoperabilitate.

[Foaia de parcurs pentru digitalizare și IA în sectorul energetic](#) 🖱️🇬🇧

Documentul abordează o dublă provocare: pe de o parte, prețurile ridicate la energie care afectează competitivitatea industrială și bugetele gospodăriilor, iar pe de altă parte, creșterea accelerată a consumului de energie generat de infrastructura digitală. Foaia de parcurs prevede integrarea durabilă a centrelor de date în sistemul energetic european, accelerarea implementării contoarelor inteligente și dezvoltarea unor modele de IA suverane pentru sectorul energetic, bazate pe date și expertiză europeană.

⁹ Detalii privind *Planul de acțiune „Continentul IA”* https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/ro/ip_25_1013

Etapele următoare

Propunerile legislative vor urma procedura legislativă ordinară, fiind negociate de Parlamentul European și de Consiliu. Comisia anticipează lansarea unei cereri de propuneri pentru gigafabricile de IA în luna iulie 2026, și va iniția consultări pentru instituirea unui instrument european de capital propriu destinat finanțării suveranității tehnologice.

[Detalii aici](#) 🇪🇺

✦ Programul AGILE¹⁰ – un nou instrument european pentru accelerarea inovării în domeniul apărării

Reprezentanții statelor membre în cadrul Comitetului Reprezentanților Permanenți (Coreper) au aprobat mandatul Consiliului pentru negocierile cu Parlamentul European privind instituirea programului **AGILE (Agile and Rapid Defence Innovation)**, o nouă inițiativă europeană destinată sprijinirii rapide a inovării în sectorul apărării.

Programul va beneficia de un buget de 115 milioane de euro și este prevăzut să devină operațional la începutul anului 2027.

Context

AGILE este conceput ca un instrument complementar mecanismelor existente ale Uniunii Europene în domeniul industriei de apărare și urmărește să ofere sprijin financiar rapid și flexibil întreprinderilor mici și mijlocii, inclusiv start-up-urilor și companiilor aflate în fază de dezvoltare accelerată. Accentul va fi pus pe dezvoltarea și testarea tehnologiilor emergente și disruptive, precum și pe adaptarea tehnologiilor civile pentru utilizări militare.

Programul urmărește reducerea intervalului dintre dezvoltarea unei tehnologii și introducerea acesteia în dotarea forțelor armate. În acest sens, Comisia Europeană propune o procedură accelerată de acordare a finanțărilor, cu un termen de aproximativ patru luni de la depunerea proiectelor, iar rezultatele sunt așteptate să ajungă în utilizare operațională într-un interval de unu până la trei ani.

Consiliul sprijină obiectivele principale ale propunerii Comisiei, menținând caracterul inovator și rapid al programului, dar introduce și mecanisme suplimentare care permit statelor membre să participe mai activ la implementarea acestuia, având în vedere că inovarea tehnologică rapidă poate avea un impact decisiv asupra capacității de apărare.

Etapele viitoare

Negocierile interinstituționale dintre Consiliu și Parlamentul European vor începe după finalizarea poziției Parlamentului asupra propunerii legislative.

[Detalii aici](#) 🇪🇺🇬🇧

✦ Comisia Europeană și Republica Moldova și-au reiterat angajamentul de a consolida colaborarea în domeniile educației, ocupării forței de muncă și politicilor sociale - esențiale pentru eforturile de reformă ale Republicii Moldova și pentru aspirațiile sale de aderare la UE.

Angajamentul a fost confirmat în cadrul celui de al doilea dialog la nivel înalt privind politicile în domeniul forței de muncă, al competențelor, al educației, al politicii sociale și al copiilor, care a avut loc între vicepreședinta executivă pentru drepturi sociale și competențe, locuri de muncă de calitate și pregătire, Roxana Mînzatu, ministră muncii și protecției sociale din Republica Moldova, Natalia Plugaru, și ministrul educației și cercetării din Republica Moldova, Dan Perciun.

În prezent, UE sprijină Republica Moldova în aceste domenii prin intermediul [Instrumentului de vecinătate, cooperare pentru dezvoltare și cooperare internațională](#) (IVDCI) 🇪🇺🇬🇧, peste 27 de milioane de euro fiind alocate unor proiecte relevante pentru aceste politici. Acest sprijin include asistență pentru îmbunătățirea programelor școlare, sprijinirea unui număr mai mare de femei și de tineri să își găsească un loc de muncă și îmbunătățirea serviciilor de asistență medicală primară.

În plus, reformele din cadrul [pilonului social al Planului de creștere](#) 🇪🇺🇬🇧 vor putea debloca o finanțare de 236 de milioane de euro până în 2027.

Republica Moldova beneficiază deja, de sprijinul din ce în ce mai important al programului Erasmus+, primind 16 milioane de euro începând din 2021, și există un angajament ferm de a progresa în direcția asocierii depline a Republicii Moldova la programul Erasmus+.

În cadrul discuțiilor, Comisia a oferit, de asemenea, consiliere cu privire la modul în care Republica Moldova poate implementa [Garanția pentru tineret](#) 🇪🇺🇬🇧 pentru a asigura faptul că tinerii au un loc de muncă sau urmează un program educațional sau de formare.

Cooperarea dintre UE și Republica Moldova va continua pentru a alinia cadrele de educație și de ocupare a forței de muncă din Republica Moldova la standardele UE.

[Detalii aici](#) 🇪🇺

¹⁰ [COM \(2026\) 135 final](#) - Propunere de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a Programului pentru inovarea rapidă și agilă în domeniul apărării (AGILE) - pe agenda de lucru a Senatului.

- ✚ **Comisia pentru afaceri externe a Parlamentului European a adoptat pe 4 iunie a.c., cu 54 de voturi pentru, 17 împotriva și 5 abțineri, un raport de evaluare a progreselor Ucrainei în procesul de aderare la UE și a evoluțiilor legate de război.**

Procesul de pace

Eurodeputații reafirmă că nicio decizie privind încheierea războiului nu poate fi luată fără participarea Ucrainei și că orice acord va avea implicații profunde pentru securitatea europeană. În acest sens, solicită Comisiei Europene și statelor membre să analizeze posibilitatea numirii unui negociator european de rang înalt, cu un mandat clar definit, care să reprezinte UE în negocierile diplomatice.

Totodată, eurodeputații resping condiționarea garanțiilor de securitate americane de retragerea Ucrainei din Donbas, insistând că Ucrainei trebuie să i se ofere garanții de securitate credibile odată ce războiul va lua oficial sfârșit.

Reforme interne

Raportul salută eforturile remarcabile ale Ucrainei de consolidare a instituțiilor democratice și a separației puterilor în stat în timp de război, dar semnalează o deteriorare recentă a relațiilor dintre puterea legislativă și cea executivă, care trebuie remediată.

Sunt apreciate progresele în reforma judiciară și lupta anticorupție, cu îndemnul de a continua pe această cale. Sunt solicitate, de asemenea, măsuri suplimentare pentru libertatea presei și independența mass-mediei.

Pe tema alegerilor, eurodeputații resping presiunile administrației americane de organizare a scrutinului în timp ce războiul continuă, subliniind că sunt necesare condiții adecvate pentru alegeri libere și corecte după ridicarea legii marțiale.

Responsabilitatea financiară a Rusiei

Eurodeputații reiterează că *Rusia trebuie să plătească* pentru distrugerile provocate în Ucraina și solicită un sprijin financiar european multianual predictibil, care să elimine incertitudinea anuală privind finanțarea recuperării și apărării. Deși salută împrumutul de sprijin recent aprobat de UE, regretă că nu s-a ajuns la un acord privind utilizarea soldurilor de numerar aferente activelor suverane rusești înghețate.

Etapele viitoare

Raportul urmează să fie supus votului plenului Parlamentului European.

- ✚ **Comisia Europeană a adoptat pe 4 iunie a.c. pachetul lunar de decizii privind constatarea neîndeplinirii obligațiilor, care cuprinde 34 de scrisori de punere în întârziere, 12 avize motivate și sesizarea Curții de Justiție a UE în 6 cazuri. Totodată, au fost închise 59 de cazuri în care statele membre au remediat neconformitățile constatate.**

În ceea ce privește România, Comisia a decis următoarele:

- *Aviz motivat:* netranspunerea integrală a Directivei reformate privind eficiența energetică [Directiva (UE) 2023/1791].
- *Aviz motivat:* necomunicarea evaluării cuprinzătoare privind cogenerarea de înaltă eficiență, în temeiul Directivei 2012/27/UE.
- *Scrisoare de punere în întârziere:* transpunerea incorectă a Directivei (UE) 2022/738 privind utilizarea vehiculelor de marfă închiriate.
- *Scrisoare suplimentară de punere în întârziere:* netranspunerea modificărilor aduse celei de-a 5-a Directive privind cerințele de capital, introduse prin Regulamentul MICA.

[Detalii aici](#) 🖱

CORESPONDENȚĂ DE LA BRUXELLES - Reprezentantul permanent al Senatului pe lângă Parlamentul European

✚ INFORMARE

DIALOGUL RAPORTORILOR PRIVIND PROPUNEREA DE REGULAMENT REFERITOR LA FONDUL EUROPEAN PENTRU COEZIUNE ECONOMICĂ, SOCIALĂ ȘI TERITORIALĂ, AGRICULTURĂ ȘI ZONE RURALE, PESCUIT ȘI AFACERI MARITIME, PROSPERITATE ȘI SECURITATE PENTRU PERIOADA 2028-2034 (2 iunie 2026)

În data de 2 iunie a.c., comisiile pentru bugete, agricultură și dezvoltare rurală, respectiv dezvoltare regională au organizat **dialogul raportorilor Karlo RESSLER, Andrey NOVAKOV**

și Elsi KATAINEN cu parlamentari naționali privind *Fondul european pentru coeziune economică, socială și teritorială, agricultură și zone rurale, pescuit și afaceri maritime, prosperitate și securitate pentru perioada 2028-2034*, în format online. Senatul României a fost reprezentat de **senatorul Ștefan-Radu OPREA, membru al comisiei pentru buget, finanțe, activitate bancară și piață de capital.**

Raportorul comisiei pentru bugete, Karlo RESSLER, a exprimat **rezerve față de propunerea Comisiei Europene privind viitoarele planuri de parteneriate naționale și regionale**, apreciind că aceasta poate conduce la diminuarea rolului regiunilor, la integrarea unor politici distincte în cadrul unui singur instrument financiar și la introducerea unui sistem de implementare bazat pe performanță mai complex. Acesta a subliniat că PPNR vor avea o importanță deosebită în viitorul Cadru Financiar Multianual, menționând, totodată, că **PE a exprimat rezerve cu privire la modelul de guvernare** propus de Comisie. De asemenea, acesta a precizat că obiectivul Parlamentului European este de a identifica soluții pentru remedierea principalelor aspecte considerate problematice în cadrul propunerii și de a elabora un cadru aplicabil și funcțional. În ceea ce privește proiectul de raport, RESSLER a **menționat trei priorități principale: guvernarea și parteneriatul, menținerea predictibilității politicilor prin alocări dedicate și consolidarea flexibilității**. În ceea ce privește guvernarea și parteneriatul, acesta a evidențiat **introducerea unui nou principiu orizontal al parteneriatului**, destinat asigurării implicării efective a autorităților regionale și locale, precum și a altor actori relevanți, pe parcursul elaborării și implementării planurilor. Totodată, a subliniat **caracterul obligatoriu al capitolului regional și ale celor dedicate politicii agricole comune**, precum și menținerea unor instrumente existente, inclusiv strategiile de specializare inteligentă. În plus, a evidențiat propunerea de consolidare a rolului PE prin aprobarea PPNR prin acte delegate. Referitor la **Facilitatea UE**, acesta a menționat **eliminarea rezervei bugetare propuse de Comisie, introducerea unor alocări dedicate dezvoltării urbane durabile și consolidarea rolului PE în exercitarea controlului bugetar**. În ceea ce privește predictibilitatea politicilor, raportorul a subliniat propunerea **menținerii unor alocări distincte pentru principalele politici ale Uniunii, inclusiv politica de coeziune (Fondul de Coeziune, FEDR și FSE+), politica agricolă comună (Pilonul I și Pilonul II), precum și pentru pescuit, afaceri maritime și afaceri interne**. De asemenea, acesta a evidențiat menținerea alocărilor diferențiate pentru regiunile mai puțin dezvoltate, ultra periferice și nordice slab populate. Pentru consolidarea coeziunii teritoriale, raportul propune **introducerea unui mecanism de siguranță destinat regiunilor care își modifică categoria de dezvoltare**, evitând reduceri abrupte ale finanțării în perioada de programare. Totodată, a fost propusă **rezervarea a 11% din fonduri pentru strategiile de dezvoltare urbană, precum și menținerea unor alocări dedicate anumitor intervențiilor din cadrul PAC**. Referitor la flexibilitate, raportorul a prezentat propunerea de **extindere a regulii de dezangajare de la N+1 la N+3**, în vederea îmbunătățirii ratei de absorbție și a creșterii predictibilității pentru beneficiarii finali. Flexibilitatea destinată gestionării situațiilor de criză este menținută, însă într-o formă mai bine direcționată, fiind limitată la 5% din alocarea anuală a fiecărui program. **În cazul PAC, această flexibilitate s-ar aplica exclusiv Pilonului II, doar pentru plăți de sprijin acordate fermierilor în situații de criză**. De asemenea, acesta a menționat majorarea pre finanțării pentru statele membre de la 10% la 15%, respectiv **20% pentru statele membre cu regiuni situate la frontiera estică a UE**.

Raportoarea comisiei pentru agricultură și dezvoltare rurală, Elsi KATAINEN, a subliniat complexitatea integrării într-un singur fond a unor politici și instrumente financiare foarte diverse, de la agricultură și pescuit la coeziune, afaceri sociale și migrație, evidențiind dificultățile generate de armonizarea unor sisteme de gestionare și implementare diferite. De asemenea, aceasta a atras atenția asupra **necesității asigurării continuității plăților anuale către fermieri** și a acordării unui interval suficient pentru elaborarea PPNR. Referindu-se la viitorul inițiativei LEADER și al altor instrumente de dezvoltare locală plasate sub responsabilitatea comunităților locale, raportoarea a afirmat că există o voință clară, la nivelul co-raportorilor, de a menține aceste mecanisme în cadrul viitoarelor PPNR, subliniind, totodată, importanța susținerea acestui obiectiv de către statele membre în etapa de elaborare și implementare a planurilor. Din perspectiva dimensiunii regionale, aceasta a evidențiat că proiectul de raport consolidează principiile parteneriatului și ale guvernării pe mai multe niveluri, transformându-le din obiective declarative în principii cu caracter juridic obligatoriu. În acest sens, au fost introduse noi principii orizontale dedicate parteneriatului și guvernării multinivel, menite să consolideze rolul autorităților regionale atât în procesul de elaborare, cât și în cel de implementare a PPNR.

Senatorul Ștefan-Radu OPREA a evidențiat importanța menținerii unui nivel adecvat de sprijin pentru politica de coeziune și politica agricolă comună în cadrul viitorului Fond european. Referitor la politica de coeziune, acesta a susținut menținerea criteriilor actuale de alocare a fondurilor, bazate pe PIB-ul/cap de locuitor, rata șomajului, deficitul de infrastructură și evoluțiile demografice, precum și instituirea unor mecanisme de tranziție și a unor măsuri compensatorii pentru statele membre care continue să înregistreze decalaje de dezvoltare. Totodată, senatorul OPREA a evidențiat necesitatea unei flexibilități sporite în ceea ce privește ratele de cofinanțare pentru proiectele strategice de infrastructură și pentru investițiile destinate tranziției verzi și digitale în regiunile mai puțin dezvoltate. În ceea ce privește PAC, acesta a subliniat importanța menținerii unui buget distinct și adecvat, precum și a actualei structuri bazate pe cei doi piloni. Acesta a susținut crearea unui capitol separat dedicat agriculturii, cu obiective, indicatori de rezultat și resurse financiare clar definite. Totodată, senatorul OPREA a evidențiat importanța menținerii finanțării europene pentru plățile directe și măsurile de dezvoltare rurală, precum și continuarea procesului de convergență externă a plăților directe.

În cadrul dezbaterilor, reprezentanții parlamentelor naționale și ai PE au exprimat puncte de vedere convergente privind menținerea unui rol central pentru politica de coeziune și PAC în viitorul CFM 2028 – 2034. Numeroși intervenienți au subliniat importanța păstrării unor alocări financiare dedicate pentru aceste politici, apreciind că acestea continuă să reprezinte instrumente esențiale pentru reducerea disparităților regionale, promovarea convergenței economice și sociale, sprijinirea dezvoltării rurale și asigurarea securității alimentare. În acest context, au fost exprimate rezerve cu privire la integrarea mai multor politici europene în cadrul unui singur instrument financiar și la posibilitatea ca anumite domenii să concureze pentru aceleași resurse bugetare. O atenție deosebită a fost acordată rolului autorităților regionale și locale în viitorul sistem de guvernare. Mai mulți participanți au evidențiat necesitatea consolidării principiului parteneriatului și guvernării pe mai multe niveluri, subliniind că regiunile, autoritățile locale și actorii relevați de la nivel teritorial trebuie implicați efectiv în elaborarea și implementarea PPNR. În același timp, au fost formulate apeluri pentru menținerea unor instrumente și mecanisme care să permită adaptarea intervențiilor la nevoile specifice ale diferitelor categorii de regiuni. Mai multe intervenții au abordat modelul de implementare propus, inspirat din experiența Mecanismului de Redresare și Reziliență. În acest sens, s-a solicitat un cadru mai clar și mai predictibil pentru statele membre și beneficiari, reguli transparente privind legătura dintre reforme și finanțare, precum și un echilibru adecvat între flexibilitate și stabilitatea programării financiare. De asemenea, au fost formulate observații privind nivelul rezervelor de flexibilitate, condițiile de modificare a planurilor naționale, mecanismele de răspuns la crize și necesitatea menținerii unor reguli care să faciliteze absorbția fondurilor europene. Totodată, s-a evidențiat importanța menținerii unui echilibru între noile priorități ale UE, precum competitivitatea, securitatea, apărarea, reziliența și pregătirea pentru situații de criză, și obiectivele tradiționale ale politicilor de coeziune și agricultură. În acest context, a fost subliniată necesitatea ca viitorul buget să răspundă provocărilor actuale fără a afecta capacitatea politicilor consacrate de a sprijini dezvoltarea economică, socială și teritorială a regiunilor europene.

INFORMARE

DIALOGUL RAPORTORILOR PRIVIND PROPUNEREA DE REGULAMENT REFERITOR LA POLITICA AGRICOLĂ COMUNĂ 2028 – 2034 (3 iunie 2026)

În data de 3 iunie a.c., comisia pentru agricultură și dezvoltare rurală /AGRI a Parlamentului European a organizat **dialogul raportorului Norbert LINS cu parlamentari naționali** privind **Politica Agricolă Comună 2028 – 2034**, în format online. Senatul României a fost reprezentat de **senatorul Sebastian CERNIC, președintele comisiei pentru agricultură, industrie alimentară și dezvoltare rurală**.

Raportorul Norbert LINS a evidențiat importanța contribuțiilor transmise de parlamentele naționale în cadrul controlului subsidiarității, inclusiv cea a Senatului României. De asemenea, acesta a prezent principalele direcții aflate în discuție la nivelul PE, subliniind necesitatea unei Politici Agricole Comune mai apropiate de realitățile exploatațiilor agricole, cu un nivel redus al sarcinilor administrative, o mai mare predictibilitate pentru fermieri și un sprijin orientat către fermierii activi și exploatațiile familiale. În acest context, raportorul a susținut **menținerea sprijinului redistributiv pentru primele hectare**, apreciind că acest sprijin contribuie în mod eficient la susținerea fermelor mici și mijlocii. Totodată, acesta s-a **pronunțat împotriva introducerii mecanismelor de degresivitate și plafonare a plăților directe**, considerând că acestea ar genera o povară administrativă suplimentară fără a produce beneficii semnificative

pentru sectorul agricol. Referindu-se la aplicarea principiului a nu prejudicia semnificativ în cadrul PAC, LINS a exprimat rezerve, apreciind că normele aplicabile agriculturii trebuie stabilite în mod clar în legislația europeană pentru a asigura securitate juridică și predictibilitate fermierilor. De asemenea, acesta a evidențiat importanța zonelor rurale pentru dezvoltarea economică și socială a UE, pledând pentru **menținerea unor instrumente solide de dezvoltare rurală**, inclusiv a programului LEADER, apreciind că acestea contribuie la dezvoltarea regională, consolidarea coeziunii sociale și promovarea inițiativelor locale inovatoare. Mai mult, raportorul a subliniat că viitorul PAC depinde în mod esențial de nivelul finanțării disponibile și a făcut apel la **susținerea unui buget distinct și suficient pentru PAC**, capabil să asigure viabilitatea agriculturii și a zonelor rurale pe termen lung. În ceea ce privește calendarul legislativ, acesta a informat participanții că intenționează să finalizeze proiectul de raport până la 12 iunie a.c., urmând ca amendamentele să fie depuse până la 7 iulie a.c. Ulterior, vor fi inițiate negocieri pentru identificarea unor compromisuri între grupurile politice, cu obiectivul de prezenta poziția PE Consiliului la începutul anului 2027.

Senatorul Sebastian CERNIC, președintele comisiei pentru agricultură, industrie alimentară și dezvoltare rurală, a prezentat principalele concluzii ale avizului motivat adoptat de Senatul României cu privire la propunerea de reformă a PAC, subliniind că viitoarea PAC trebuie să se bazeze pe stabilitate, flexibilitate și simplificare reală a normelor aplicabile sectorului agricol. Acesta a apreciat că, deși propunerea Comisiei Europene reprezintă un pas important în procesul de reformă al PAC, simplificarea nu trebuie să se limiteze la modificări terminologice. În acest context, senatorul a atras atenția asupra faptului că introducerea unor noi concepte și mecanisme, precum Planul unic, noul mecanism de gestionare a exploatațiilor agricole și redefinirea condiționalității, poate genera sarcini administrative suplimentare și riscul de interpretare neuniformă la nivelul statelor membre. Președintele comisiei pentru agricultură a reafirmat sprijinul pentru menținerea unui buget distinct și consistent al PAC, exprimându-și preocuparea față de reducerea fondurilor agricole și introducerea acestora într-un fond comun. În acest sens, actuala structură bazată pe cei doi piloni asigură echilibrul necesar între sprijinul pentru venit și dezvoltarea durabilă a zonelor rurale, în timp ce comasarea fondurilor ar reduce transparența, ar complica gestionarea acestora și ar crea concurență între diferitele domenii de finanțare. Totodată, acesta și-a exprimat rezerva față de aplicarea obligatorie a mecanismelor de degresivitate și plafonare a plăților directe, apreciind că acestea ar putea afecta competitivitatea exploatațiilor agricole medii și mari, care contribuie semnificativ la asigurarea securității alimentare. De asemenea, senatorul CERNIC s-a pronunțat împotriva introducerii cofinanțării naționale pentru plățile directe, considerând că o astfel de măsură ar conduce la renaționalizarea PAC, ar crea disparități între fermierii din diferite state membre și ar afecta funcționarea pieței interne. În același context, acesta a reafirmat importanța finalizării procesului de convergență externă a plăților directe, astfel încât fermierii din toate statele membre să beneficieze de un nivel de sprijin echitabil. În încheiere, președintele comisiei pentru agricultură a susținut consolidarea instrumentelor de gestionare a riscurilor, promovarea inovării și digitalizării, precum și stimularea investițiilor în tehnologii critice, sisteme inteligente de monitorizare și instrumente de analiză a datelor, apreciind că acestea sunt esențiale pentru creșterea rezilienței și competitivității sectorului agroalimentar european.

Dezbaterile au evidențiat **preocupări semnificative** cu privire la propunerea Comisiei asupra PAC, în special în ceea ce privește integrarea acesteia într-un fond european unic și creșterea flexibilității acordate statelor membre. Numeroși participanți au exprimat rezerve față de această abordare, apreciind că ar putea afecta caracterul comun al politicii agricole, predictibilitatea finanțării și egalitatea condițiilor de concurență între fermierii din diferite state membre. În egală măsură, mai mulți vorbitori au subliniat necesitatea păstrării unei dimensiuni europene puternice, concomitent cu posibilitatea adaptării acesteia la specificități naționale și regionale. O altă temă centrală a dezbaterii a fost **nivelul viitoare finanțări a PAC**. Participanții au atras atenția că agricultura europeană se confruntă cu provocări majore generate de creșterea costurilor de producție, efectele inflației, schimbările climatice și volatilitatea piețelor, apreciind că aceste obiective nu pot fi atinse în condițiile diminuării resurselor financiare disponibile. În acest context, numeroase intervenții au evidențiat necesitatea **menținerii unui**

buget suficient și predictibil pentru agricultură și dezvoltare rurală. De asemenea, dezvoltarea rurală a reprezentat una din temele recurente ale reuniunii. Participanții au evidențiat importanța menținerii unor instrumente dedicate acestui domeniu, apreciind că acestea contribuie la combaterea depopulării, la menținerea serviciilor și infrastructurii locale, precum și la consolidarea coeziunii economice și sociale în zonele rurale. În ceea ce privește mecanismele de plafonare și degresivitate a plăților directe, dezbaterile au evidențiat poziții divergente. Mai mulți participanți, în special reprezentanți ai regiunilor și statelor membre caracterizate prin exploatarea agricolă de mari dimensiuni, au exprimat **rezerve sau opoziție față de introducerea unor mecanisme obligatorii de plafonare și degresivitate**, apreciind că acestea ar putea afecta competitivitatea, investițiile și ocuparea forței de muncă în sectorul agricol. În egală măsură, alți participanți au susținut o distribuire mai echilibrată a sprijinului și **consolidarea instrumentelor redistributive în favoarea fermelor mici și de familie.** În acest context, numeroase intervenții au evidențiat importanța sprijinului acordat primelor hectare ca instrument de susținere a exploatarea agricole de dimensiuni reduse și medii. Reînnoirea generațională a fost identificată drept una din principalele provocări ale agriculturii europene, mai mulți participanți susținând necesitatea unor măsuri dedicate atragerii noilor generații în sector. Totodată, anumiți participanți și-au exprimat îngrijorarea față de eventuale măsuri care ar limita accesul fermierilor vârstnici la sprijinul acordat prin PAC, apreciind că acestea ar putea produce efecte negative în anumite regiuni rurale. Numeroși participanți au pledat pentru **simplificarea PAC și reducerea sarcinilor administrative aplicabile fermierilor.**

AGENDA EUROPEANĂ A SENATULUI

Hotărâri adoptate în temeiul Protocoalelor nr.1 și 2 anexate Tratatului de la Lisabona, privind rolul parlamentelor naționale și aplicarea principiilor subsidiarității și proporționalității

Plenul Senatului, 3 iunie 2026

HOTĂRÂRE referitoare la Propunerea de Decizie a Parlamentului European și a Consiliului de modificare a Deciziei (UE) 2015/1814 în ceea ce privește încetarea invalidării certificatelor din rezerva pentru stabilitatea pieței

[COM\(2026\) 153 final](#)

Diplomatie parlamentară

✚ **Comisia pentru afaceri europene a avut luni, 25 mai a.c., o întâlnire cu o delegație a Comisiei mixte pentru Uniunea Europeană din Parlamentul Regatului Spaniei, condusă de deputat Alberto Fabra Part.**

Din partea Senatului României au participat senatoarele Elena-Adelina Dobra și Daniela Ștefănescu, membre ale Comisiei pentru afaceri europene. În cadrul discuțiilor, reprezentanții Senatului României au evidențiat nivelul excelent al relațiilor bilaterale dintre România și Spania, reafirmând angajamentul comun pentru consolidarea dialogului politic și aprofundarea cooperării parlamentare. A fost subliniată importanța menținerii unor contacte constante între cele două legislative, în vederea promovării unor poziții convergente asupra principalelor dosare europene și a identificării unor noi oportunități de colaborare.

Schimbul de opinii a evidențiat potențialul semnificativ de dezvoltare a cooperării economice dintre cele două state, precum și necesitatea unei coordonări strânse în abordarea provocărilor comune cu care se confruntă Uniunea Europeană. În acest context, au fost abordate teme de

interes major precum politica de coeziune, creșterea competitivității economice europene, securitatea energetică, viitorul proiectului european și consolidarea rezilienței Uniunii în fața provocărilor actuale.

De asemenea, interlocutorii au discutat despre importanța cooperării în domeniul apărării și securității, precum și despre procesul de extindere a Uniunii Europene. În intervenția sa, senatoarea Daniela Ștefănescu a subliniat că extinderea reprezintă una dintre cele mai importante politici ale Uniunii și că aceasta trebuie să rămână un proces riguros, bazat pe merit și pe respectarea deplină a criteriilor de aderare de către fiecare stat candidat. Un subiect distinct al discuțiilor l-a constituit comunitatea românească din Spania, una dintre cele mai numeroase comunități de români din afara granițelor țării. A fost evidențiată contribuția semnificativă a cetățenilor români la dezvoltarea economică și socială a societății spaniole, precum și rolul important pe care aceștia îl joacă în consolidarea legăturilor dintre cele două state. În intervenția sa, senatoarea Adelina Dobra a evidențiat rolul esențial al educației și al schimburilor culturale în consolidarea relațiilor dintre comunitățile română și spaniolă, subliniind contribuția acestora la promovarea dialogului intercultural și a valorilor europene comune. În acest context, a fost exprimat interesul pentru aprofundarea cooperării în domeniul educației și pentru identificarea unor soluții care să răspundă nevoilor cetățenilor cu dublă apartenență culturală și lingvistică.

La finalul întrevederii, reprezentanții Senatului României au reafirmat caracterul solid și strategic al relațiilor bilaterale dintre România și Spania, fundamentate pe valori democratice comune, interese convergente și o cooperare strânsă în cadrul Uniunii Europene și al NATO. Aceștia și-au exprimat încrederea că dialogul parlamentar își va menține contribuția la consolidarea parteneriatului dintre cele două state și la promovarea obiectivelor comune, la nivel european și euroatlantic.

[Sursa aici](#) ➔

✚ **Senatorul Ștefan Pălărie, președintele Comisiei pentru învățământ, știință și inovare din Senatul României, a participat la Bruxelles, miercuri, 3 iunie a.c., la reuniunea interparlamentară cu tema „ERASMUS +, Corpul european de solidaritate și Europa creativă în actualul și viitorul Cadru Financiar Multianual - lecții învățate și calea de urmat”, organizată de Comisia pentru cultură și educație, în colaborare cu Direcția pentru relațiile cu parlamentele naționale din Parlamentul European.**

✚ Reuniunea a avut ca obiectiv facilitarea schimbului de experiență, de bune practici și de lecții învățate la nivel național și european, în contextul implementării programelor actuale ale Uniunii Europene care susțin educația, tineretul, solidaritatea, cultura, sectorul mass-media, precum și implicarea și participarea activă a cetățenilor. Totodată, evenimentul a oferit cadrul necesar pentru discutarea viitoarei arhitecturi a programelor Erasmus+ și AgoraEU, pentru perioada 2028–2034, ale căror proiecte de rapoarte au fost prezentate în cadrul reuniunii comisiei din aceeași zi.

În intervenția sa, președintele Ștefan Pălărie a evidențiat faptul că, potrivit analizei situației sistemului educațional din România pentru anul 2024, profesorii, părinții și elevii identifică programul Erasmus+ drept inițiativa europeană cu cea mai mare contribuție la creșterea calității educației din România. Totodată, a fost semnalată o tendință îngrijorătoare reflectată în sondajele sociologice recente, care indică o creștere a ponderii persoanelor care nu se identifică drept pro-europene, fenomen mai pronunțat în rândul categoriilor vulnerabile din punct de vedere socio-economic, caracterizate prin venituri reduse, nivel scăzut de educație și acces limitat la oportunități.

În acest context, senatorul a subliniat necesitatea ca „participările la programul Erasmus+ pentru viitorul exercițiu financiar să fie axate și mai mult pe incluziune - cu un model dinamic de a include sume suplimentare de bani, diferențiat pe costul de viață al diferitelor spații din Europa care găzduiesc participanți internaționali, dar și o actualizare cu rata inflației”. Această abordare a fost prezentată ca esențială pentru consolidarea identității europene și pentru creșterea

accesului la oportunități educaționale în rândul grupurilor expuse riscului de excluziune și dezinformare.

La reuniune au participat președinți și membri ai comisiilor relevante din parlamentele naționale ale UE, reprezentanți ai Comisiei Europene, precum și deputați europeni.

[Sursa aici](#) 🖱

AGENDA EUROPEANĂ A GUVERNULUI

- ✚ **Ana Tinca, Secretar de stat pentru afaceri strategice și globale (MAE), a primit în data de 3 iunie a.c., o delegație a Radei Supreme a Ucrainei, condusă de Oleksandr Merezhko, președintele Comisiei pentru politică externă și cooperare interparlamentară. La întrevvedere a participat și deputatul Nicolae Miroslav Petrețchi, președintele Grupului de prietenie cu Ucraina al Parlamentul României.**

Secretarul de stat a salutat evoluțiile pozitive recente din relația bilaterală, cu accent pe semnarea, la 12 martie a.c., cu ocazia vizitei președintelui ucrainean la București, a *Declarației privind stabilirea Parteneriatului Strategic dintre România și Ucraina*. A reconfirmat sprijinul multidimensional al României pentru Ucraina în contextul agresiunii ruse și a exprimat determinarea țării noastre de a contribui la tragerea la răspundere a tuturor celor responsabili pentru crimele comise, inclusiv pentru crima de agresiune.

A fost reiterată susținerea constantă a României pentru integrarea europeană a Ucrainei și Republicii Moldova, precum și disponibilitatea de a sprijini autoritățile de la Kiev în procesul de reforme și armonizare legislativă aferente aderării la UE.

Un capitol important al discuțiilor a fost dedicat **drepturilor minorității române din Ucraina**. Secretarul de stat a subliniat necesitatea găsirii unor soluții clare și sustenabile pentru păstrarea și funcționarea unităților de învățământ cu predare în limba română în contextul reformei educației, valorificând bunele practici europene și standardele internaționale privind protecția minorităților naționale.

A fost evocată totodată, importanța respectării libertății religioase și de asociere, inclusiv a dreptului persoanelor aparținând minorității române de a-și stabili în mod liber afilierea religioasă, în conformitate cu obligațiile internaționale ale Ucrainei.

[Detalii aici](#) 🖱

- ✚ **Clara Volintiru, Secretar de stat pentru relații interinstituționale, cooperare pentru dezvoltare și drepturile omului (MAE), a participat la o sesiune de consultare cu reprezentanți ai societății civile și ai institutelor de cercetare, dedicată poziționării strategice a României în regiune, cooperării pentru dezvoltare și diplomației publice.** (4 iunie a.c., București)

Dezbaterile au vizat necesitatea redefinirii paradigmei diplomației de tip *soft power* în contextul diminuării globale a finanțărilor pentru cooperare pentru dezvoltare, instrumentele și obiectivele strategice la nivel european și național, precum și calendarul politic al anului 2026.

Secretarul de stat a subliniat lansarea *Echipei naționale* ca parte integrantă a Echipei Europa - un demers care reunește instituții centrale, organizații patronale și societatea civilă în vederea consolidării impactului inițiativelor de cooperare ale UE în țările partenere. A fost evidențiată totodată valoarea expertizei românești în procesele de aderare, precum și relevanța continuării sprijinului acordat Republicii Moldova, Ucrainei și statelor din Balcanii de Vest. Reprezentanții societății civile au pledat pentru transformarea României într-un hub regional de cercetare și au susținut necesitatea întăririi capacității societății civile din statele partenere.

În cadrul evenimentului a fost prezentat și procesul de elaborare a *Planului anual de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară*, cu domeniile și statele prioritare, precum și rolul *Fondului de mobilitate pentru experți* din societatea civilă, sectorul privat și mediul academic în susținerea inițiativelor de *asistență oficială pentru dezvoltare*.

Organizațiile societății civile vor fi invitate să contribuie la elaborarea *Programului multianual strategic 2028–2031*.

De asemenea, a fost prezentată viitoarea participare a României la *Expoziția Mondială din Serbia din 2027*, cu tema „Play for Humanity - Sport and Music for ALL”, ocazie de diplomație publică și promovare a intereselor economice și culturale ale țării. Documentele legislative aferente se află în prezent în consultare publică.

[Detalii aici](#) 🖱

ȘTIAȚI CĂ...? ?

Municipiul Iași va găzdui primul computer cuantic din Europa de Est.

Prin proiectul **FreeYaMind Campus**, dezvoltat în parteneriat cu IBM, municipiul Iași se pregătește să devină unul dintre principalele centre de inovare în domeniul tehnologiilor cuantice din regiune. Investiția, estimată la peste 100 de milioane de euro, vizează dezvoltarea unei infrastructuri de ultimă generație pentru cercetare, securitate cibernetică, inteligență artificială și educație avansată.

Sistemul, a cărui livrare este prevăzută pentru această toamnă, va oferi acces direct la resurse de calcul cuantic pentru cercetători, universități, studenți și companii.

Un rol central în implementarea proiectului îl are Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, prin intermediul Centrului de Inovare Cuantică, unde sunt deja dezvoltați și testați algoritmi utilizați pe platformele cuantice IBM.

Inițiativa include, de asemenea, programe specializate de formare pentru cadre universitare, cercetători și studenți, contribuind la pregătirea unei noi generații de specialiști într-un domeniu considerat esențial pentru competitivitatea tehnologică a viitorului.

Prin această investiție, Iașul își consolidează poziția de pol regional de excelență și inovare, alăturându-se unui grup restrâns de centre europene care dispun de infrastructură de calcul cuantic.

Sursa: [Ambasada României în Statele Unite ale Americii](#) 🇬🇧

📖 LECTURA SĂPTĂMÂNII

🚩 IA: Franța are la dispoziție doar doi ani pentru a nu pierde cursa tehnologică

Portalul francez Atlantico a publicat un interviu cu doi experți francezi de renume în economie și tehnologie, Frédéric Mouflage și Rémi Bourgeot, în care sunt analizate și dezvoltate tezele prezentate de Arthur Mensch, cofondatorul Mistral AI, în fața Adunării Naționale a Parlamentului Franței.

Potrivit lui Arthur Mensch, inteligența artificială este înaintea de toate o industrie energointensivă, iar Franța riscă să rateze o fereastră de oportunitate istorică.

Experții francezi extind această analiză la nivelul întregii Europe, oferind concluzii cu valoare de avertisment pentru factorii de decizie care nu au integrat încă IA în strategiile energetice, industriale și administrative.

Dintre acestea, am selectat următoarele:

1. Fereastra de oportunitate se închide

În perioada 2025–2026 se stabilesc pozițiile dominante în infrastructura IA, iar cei care nu acționează acum riscă să fie excluși definitiv din această cursă.

La fel cum țările care au construit primele căile ferate au ajuns să controleze comerțul, industria și dezvoltarea economică timp de un secol - celelalte fiind nevoite "să joace" după regulile lor, experții avertizează că după 2027, nicio politică industrială, oricât de ambițioasă, nu va mai putea recupera decalajul în mai puțin de o generație. Este un semnal de alarmă pentru orice guvern care tratează încă IA ca pe un subiect al viitorului îndepărtat.

2. IA este înainte de toate o industrie cu un consum energetic masiv

Antrenarea unui model mare de IA consumă energie cât un oraș de mărime medie timp de câteva luni. Un centru de date modern depășește cu ușurință 100 de megawați de consum continuu - echivalentul unei centrale electrice mici.

De aceea, orice strategie națională în domeniul IA care nu pornește de la întrebarea „de unde vine energia?” este construită pe nisip.

Electricitatea disponibilă, stabilă și ieftină nu este un avantaj secundar - este condiția primară a competitivității.

3. Riscul de a rămâne la baza lanțului valoric

Avertismentul cel mai puternic al experților: *o țară care oferă doar energie și teren, fără a captura valoarea strategică superioară a lanțului IA, ajunge în situația exportatorului de materii prime.*

Bogăția pleacă în altă parte, iar țara rămâne la baza lanțului valoric.

A atrage investiții în centre de date fără a condiționa acest lucru de transferuri tehnologice, parteneriate de cercetare-dezvoltare și dezvoltarea industriei locale înseamnă a ceda valoarea strategică a acestei revoluții industriale.

4. Viteza de racordare la rețeaua electrică - un indicator-cheie ignorat

Un aspect tehnic cu implicații strategice majore: în Franța, conectarea unui centru de date la rețeaua electrică durează între 3 și 5 ani. Birocrația energetică devine astfel un factor de excludere din cursa IA. Simplificarea și accelerarea procedurilor de racordare sunt la fel de importante ca orice altă politică industrială.

5. Planurile de electrificare națională trebuie să integreze explicit centrele de date IA

Articolul semnaleză o lacună majoră în strategia franceză: planul național de electrificare este centrat pe motoare electrice și pompe de căldură, ignorând nevoile centrelor de date IA.

Este o eroare de concepție strategică.

Orice plan energetic național care nu include explicit infrastructura digitală ca destinatar al capacităților suplimentare riscă să rateze tocmai sectorul cu cea mai rapidă creștere a cererii.

6. Puterea financiară americană este de o altă magnitudine - și nu poate fi replicată!

OpenAI și Microsoft au anunțat 500 de miliarde de dolari pentru proiectul Stargate.

Viitoare introduceri la bursă ale OpenAI, Anthropic și SpaceX vor genera lichidități care vor bloca capacitățile de calcul și resursele energetice la scară globală.

Europa nu va avea nici volumele financiare, nici toleranța la deficit necesare pentru a replica această strategie.

Copierea mecanică a modelului american este, prin urmare, o iluzie - sunt necesare traiectorii mai selective, mai industriale, mai eficiente în utilizarea capitalului.

7. Modele specializate și suverane - o nișă realistă și strategică

Nu este necesară construirea „următorului ChatGPT” pentru a rămâne relevant.

Există oportunități reale și urgente în dezvoltarea de modele IA specializate pentru domenii sensibile - apărare, sănătate, justiție, administrație publică - unde dependența de servere străine ridică probleme serioase de suveranitate.

Aceasta este o direcție accesibilă cu resurse moderate, dacă există voință politică și o strategie coerentă pe termen mediu.

8. Achizițiile publice - un blocaj sistemic

Durează ani pentru ca administrațiile publice să adopte soluții pe care sectorul privat le desfășoară în câteva luni.

Această inerție nu este doar o problemă de eficiență administrativă - este un factor care subminează dezvoltarea ecosistemelor tehnologice naționale.

Companiile care nu pot vinde statului își pierd ancora locală și sunt absorbite de piețele internaționale.

9. Sursele deschise - o pârgie strategică subestimată

Software-ul cu sursă deschisă permite dezvoltarea de modele specializate fără investiții de zeci de miliarde, reduce dependența de platformele americane și facilitează difuzarea capacităților tehnologice. Este semnificativ că primele dezvoltări ale modelului Llama al Meta au fost realizate în mare parte de la Paris.

Capacitatea conceptuală există în Europa - dificultatea este aceea de a o transforma în capacitate industrială.

10. Robotica industrială - alternativa credibilă pentru economiile europene

Pentru economiile care nu pot concura pe modelele IA generaliste, robotica industrială reprezintă un teren cu bariere naturale față de giganții americani: certificare locală, conformitate cu norme europene de siguranță, întreținere pe teren. IA fizică produce câștiguri directe de competitivitate și productivitate și se integrează în lanțurile industriale existente. Europa fabrică încă 20% din roboții industriali mondiali — un avantaj care poate fi valorificat dacă este însoțit de o strategie deliberată.

11. Reglementarea IA – necesitatea unui echilibru între siguranță și competitivitate

Abordarea Uniunii Europene privind inteligența artificială, inclusiv prin AI Act, consolidează un cadru important de siguranță și etică. În același timp, actorii din industrie subliniază nevoia ca implementarea să fie însoțită de măsuri de sprijin pentru inovare, investiții și simplificare administrativă. Menținerea echilibrului între reglementare și competitivitate rămâne esențială pentru poziția Europei în economia digitală globală.

12. Evaluările speculative - așteptările generate de actualul val de investiții

Articolul introduce o notă de prudență adesea absentă din discursul public: *o parte semnificativă a sectorului IA funcționează pe anticipații financiare extrem de speculative, cu modele de afaceri care rămân deficitare și utilizări greu de monetizat.* A construi o strategie națională pe promisiunile acestui val fără a evalua critic sustenabilitatea sa este un risc major. Sursele locale de finanțare și integritatea proprietății intelectuale trebuie protejate.

În concluzie, în cursa pentru IA, infrastructura, energia, ritmul modernizării administrației și deciziile strategice adoptate în acest interval scurt, de cel mult doi ani, vor defini poziția fiecărei economii în noua arhitectură a geopoliticii industriale pentru deceniile următoare.

[Articolul integral aici](#) 🇵🇸 🇵🇵 🇵🇷